

**HƯỚNG DẪN CẤP PHÁT THUỐC
METHADONE/BUPRENORPHINE
TRONG GIAI ĐOẠN DỊCH COVID-19**

TS.BS. HOÀNG ĐÌNH CẢNH – CỤC PHÒNG, CHỐNG HIV/AIDS

NỘI DUNG

1. Kiểm soát lây nhiễm COVID-19 tại CSĐT MMT/BUR
2. Cấp phát thuốc Methadone/Buprenorphine với CSĐT MMT/BUR bị cách ly
3. Cấp phát thuốc Methadone/Buprenorphine cho người bệnh bị cách ly do COVID-19

VĂN BẢN BAN HÀNH

**BỘ Y TẾ
CỤC PHÒNG, CHỐNG
HIV/AIDS**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Hà Nội, ngày 24 tháng 3 năm 2020

Số: 164/AIDS-DP

V/v phòng, chống dịch COVID-19 tại
các cơ sở điều trị nghiện các chất dạng
thuốc phiện bằng thuốc thay thế

Kính gửi: Sở Y tế các tỉnh/thành phố trực thuộc Trung ương.

Hiện nay tình hình dịch viêm đường hô hấp cấp do chủng mới của vi rút Corona (COVID-19) đang diễn biến phức tạp trên toàn thế giới và tại Việt Nam. Trên toàn quốc hiện có gần 53.000 bệnh nhân đang tham gia điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng thuốc Methadone hoặc Buprenorphine. Bệnh nhân tham gia điều trị hàng ngày đến cơ sở điều trị để uống thuốc, tập trung chủ yếu vào buổi sáng, với số lượng trung bình khoảng 250 bệnh nhân/cơ sở điều trị (có cơ sở lên đến hơn 500 bệnh nhân/cơ sở điều trị) và 50 bệnh nhân/cơ sở cấp phát thuốc.

Để chủ động phòng chống dịch COVID-19 tại các cơ sở điều trị cũng như đảm bảo an toàn cho cán bộ, nhân viên và bệnh nhân tại các cơ sở điều trị, Cục Phòng, chống HIV/AIDS đề nghị Sở Y tế các tỉnh/thành phố chỉ đạo các đơn vị có liên quan chủ động triển khai các biện pháp phòng, chống dịch COVID-19 tại các cơ sở điều trị:

1. Thực hiện nguyên tắc phòng ngừa và các biện pháp kiểm soát lây truyền tại các cơ sở điều trị/cơ sở cấp phát thuốc đặc biệt là khu vực cấp phát thuốc theo quy định hiện hành của Bộ Y tế.

2. Nhân viên công tác tại cơ sở điều trị:

- Tuân thủ thực hành phòng ngừa chuẩn và phòng ngừa dựa theo đường lây truyền, áp dụng các biện pháp dự phòng giọt bắn, dự phòng tiếp xúc, dự phòng lây truyền qua đường không khí (đeo khẩu trang, sử dụng găng tay y tế và các phương tiện hỗ trợ khác nếu cần) khi thực hiện các hoạt động chuyên môn tại cơ sở điều trị theo đúng quy định hiện hành của Bộ Y tế;

- Hướng dẫn bệnh nhân phòng, chống dịch COVID-19 và tự chăm sóc tại nhà để đảm bảo sức khỏe cho bản thân và gia đình theo các hướng dẫn của Bộ Y tế.

**BỘ Y TẾ
CỤC PHÒNG, CHỐNG
HIV/AIDS**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 203/AIDS-DP

V/v hướng dẫn cấp phát thuốc
Methadone/Buprenorphine
trong giai đoạn dịch COVID-19

Hà Nội, ngày 09 tháng 4 năm 2020

Kính gửi: Sở Y tế các tỉnh/thành phố trực thuộc Trung ương.

Tình hình dịch viêm đường hô hấp cấp do chủng mới của vi rút Corona (COVID-19) đang diễn biến phức tạp trên toàn thế giới và tại Việt Nam, ảnh hưởng trực tiếp đến đời sống, xã hội, trong đó có tác động đến những người nghiện các chất dạng thuốc phiện đang điều trị thay thế bằng thuốc Methadone và Buprenorphine. Để đảm bảo người nghiện các chất dạng thuốc phiện được điều trị liên tục trong giai đoạn có dịch COVID-19, Cục Phòng, chống HIV/AIDS đề nghị Sở Y tế các tỉnh/thành phố triển khai một số nội dung sau:

1. Chỉ đạo các cơ sở điều trị, cơ sở cấp phát thuốc Methadone, Buprenorphine và các đơn vị có liên quan thực hiện nghiêm các biện pháp kiểm soát lây truyền dịch COVID-19 theo quy định hiện hành của Bộ Y tế.

2. Chỉ đạo, hướng dẫn các đơn vị có liên quan thực hiện việc cấp phát thuốc Methadone và Buprenorphine trong thời gian xảy ra dịch COVID-19 theo hướng dẫn chi tiết kèm theo.

3. Dịch COVID-19 đã ảnh hưởng nghiêm trọng đến sinh kế của nhiều bệnh nhân điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng thuốc Methadone, Buprenorphine. Cục Phòng, chống HIV/AIDS đề nghị các địa phương xem xét miễn, giảm phí điều trị bằng thuốc thay thế Methadone, Buprenorphine cho bệnh nhân trong giai đoạn có dịch COVID-19.

Trong quá trình triển khai thực hiện, nếu có khó khăn, vướng mắc, đề nghị liên hệ với Cục Phòng, chống HIV/AIDS, Bộ Y tế (Ngõ 8, Tôn Thất Thuyết, Mỹ Đình 2, Nam Từ Liêm, Hà Nội – điện thoại: 0243. 736 7130) để phối hợp giải quyết.

Trân trọng cảm ơn./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Trung tâm Kiểm soát bệnh tật các tỉnh/thành phố/Cơ quan đầu mối phòng, chống HIV/AIDS các tỉnh/thành phố (để thực hiện);
- Lưu: VT, DP.

CỤC TRƯỞNG

Nguyễn Hoàng Long

KIỂM SOÁT LÂY NHIỄM COVID-19 TẠI CƠ SỞ ĐIỀU TRỊ METHADONE/BUPRENORPHINE

1. THỰC HIỆN DẪN CÁCH XÃ HỘI

- Tổ chức phân nhóm BN uống thuốc vào thời gian khác nhau.
- Sắp xếp lại lịch khám BN với tần suất > 2 tháng/lần.
- Giảm thăm khám, trao đổi trực tiếp; tăng cường trao đổi thông tin qua ĐT.
- Không tổ chức TV, sinh hoạt nhóm cho BN và người nhà BN.
- Cấm BN tụ tập trước và sau khi uống thuốc

Cách tốt nhất để ngăn ngừa bệnh là tránh tiếp xúc với COVID-19

2. DỰ PHÒNG LÂY NHIỄM COVID-19 TẠI CƠ SỞ ĐIỀU TRỊ

- Nhân viên y tế: đeo khẩu trang, găng tay, kính và các phương tiện hỗ trợ khi khám, tư vấn, cấp phát thuốc; giữ khoảng cách 2m khi thực hiện hoạt động chuyên môn; Tự dự phòng cho bản thân và mọi người.
- Tiệt trùng cơ sở điều trị bằng cloramine và phơi vàng bằng tia cực tím hàng ngày (nếu có).

KIỂM SOÁT LÂY NHIỄM COVID-19 TẠI CƠ SỞ ĐIỀU TRỊ METHADONE/BUPRENORPHINE

3. DỰ PHÒNG LÂY NHIỄM COVID-19 CHO BỆNH NHÂN

* TẠI CƠ SỞ ĐIỀU TRỊ MMT:

- Tuyên truyền, hướng dẫn, cung cấp tờ rơi, sổ tay
- Đo nhiệt độ, khám sàng lọc nếu BN có sốt, ho, có khu vực riêng xử lý
- Đeo khẩu trang, giữ khoảng cách >2m,
- Không nói chuyện, không tụ tập...
- Sát trùng tay bằng cồn trước và sau khi uống thuốc.

* DỰ PHÒNG CHUNG:

- **Tránh xa** người đang ho, ốm; **Giữ khoảng** cách > 2m khi phải tiếp xúc với người khác
- **Rửa/vệ sinh tay** thường xuyên bằng xà phòng; vệ sinh nhà cửa và nơi làm việc
- **Đeo khẩu trang** nếu bạn bị ốm, chăm sóc người ốm hoặc đến nơi công cộng
- **Nâng cao thể trạng.**
- **Liên hệ ngay** CSYT khi sốt, ho, đau người/mệt mỏi, khó thở

CẤP PHÁT THUỐC METHADONE/BUPRENORPHINE TRONG GIAI ĐOẠN DỊCH COVID-19

Công văn số 203/AIDS-DP ngày 9/4/2020

1. Thực hiện nghiêm các biện pháp KSNK phòng COVID-19 theo quy định của BYT.
2. Thực hiện việc cấp phát thuốc Methadone và Burpre trong các tình huống bất thường do dịch COVID-19.
3. Xem xét miễn, giảm phí điều trị Methadone, Bupre cho bệnh nhân trong giai đoạn dịch COVID-19.

CẤP PHÁT THUỐC METHADONE/BUPRENORPHINE TRONG GIAI ĐOẠN DỊCH COVID-19

Nguyên tắc chung:

1. Quy định này chỉ áp dụng trong thời kỳ có dịch COVID19
2. BN hoặc người nhà thông báo ngay với cơ sở ĐT/cơ sở CPT khi người bệnh phải thực hiện cách ly y tế .
3. Cơ sở ĐT/cơ sở CPT xác minh tính chính xác thông tin.
4. Cơ sở ĐT/cơ sở CPT thực hiện quy trình cấp phát thuốc cho BN theo hướng dẫn.
5. Bảo mật thông tin của Bệnh nhân.

I. CẤP PHÁT THUỐC CHO BỆNH NHÂN KHI CSĐT/CSCPT BỊ PHONG TỎA DO DỊCH COVID19

Áp dụng Khoản 2 Điều 9 Nghị Định 90/2016 (Cơ sở MMT bị tạm đình chỉ hoạt động)

1. SYT chỉ đạo ngay việc chuyển BN đến cơ sở điều trị/CPT gần nhất
2. Hạn chế chuyển BN đến hoặc đi từ vùng dịch COVID19
3. Ứng dụng phần mềm quản lý điều trị Methadone

II. CẤP THUỐC METHADONE KHI BỆNH NHÂN BỊ CÁCH LY TẠI CƠ SỞ KHÁM BỆNH, CHỮA BỆNH

1. Thực hiện theo quy trình cấp phát thuốc cho người bệnh Methadone nằm điều trị nội trú tại cơ sở khám bệnh, chữa bệnh quy định tại Khoản 2, Khoản 3, Điều 15 Thông tư số 14/2015/TT-BYT.
2. Tùy thuộc điều kiện cụ thể và nhân lực của từng CSĐT, số lượng người bị cách ly và khoảng cách từ CSĐT đến cơ sở khám bệnh, chữa bệnh cách ly, CSĐT sẽ quyết định số liều lượng thuốc mang theo mỗi lần cấp phát cho người bệnh, đảm bảo tổng số thuốc mang đi không quá **07 ngày điều trị/1 người bệnh** (Thông tư số 52/2017/TT-BYT).

2.1. CẤP THUỐC METHADONE KHI BỆNH NHÂN BỊ CÁCH LY TẠI CƠ SỞ KHÁM BỆNH, CHỮA BỆNH Ở CÙNG ĐỊA BÀN

1. Người bệnh làm đơn đề nghị uống thuốc Methadone
2. Bs CSKCB cách ly xác nhận vào đơn, xác nhận không có chống chỉ định
3. BS cơ sở ĐT MMT/CSCPT kê đơn thuốc MMT cho BN
4. Nhân viên phát thuốc:
 - giao liều thuốc 01 ngày và phiếu Theo dõi điều trị (phơi vàng) cho nhân viên giao thuốc
 - Ghi chép sổ
5. Nhân viên giao thuốc: mang thuốc kèm giấy giới thiệu, đơn, phơi vàng
 - Trực tiếp theo dõi, chứng kiến Bn uống thuốc; ký xác nhận vào phơi vàng
 - Giữ khoảng cách an toàn và mang đồ bảo hộ, khẩu trang khi tiếp xúc

2.2. CẤP THUỐC METHADONE KHI BỆNH NHÂN BỊ CÁCH LY TẠI CƠ SỞ KHÁM BỆNH, CHỮA BỆNH Ở XA ĐỊA BÀN

1. Người bệnh làm đơn đề nghị uống thuốc
2. Chuyển hồ sơ bệnh nhân đến cơ sở ĐT MMT trên cùng địa bàn
3. Bs CSKCB cách ly xác nhận vào đơn, xác nhận không có chống chỉ định
4. BS cơ sở ĐT MMT/CSCPT kê đơn thuốc MMT cho BN
5. Nhân viên phát thuốc:
 - Giao liều thuốc 01 ngày và phiếu Theo dõi điều trị (phơi vàng) cho nhân viên giao thuốc
 - Ghi chép sổ sách
6. Nhân viên giao thuốc: mang thuốc kèm giấy giới thiệu, đơn, phơi vàng
 - Trực tiếp theo dõi, chứng kiến Bn uống thuốc; ký vào phơi vàng
 - Giữ khoảng cách an toàn và mang đồ bảo hộ, khẩu trang khi tiếp xúc`

3. CẤP THUỐC METHADONE KHI BỆNH NHÂN BỊ CÁCH LY TẠI CƠ SỞ CÁCH LY TẬP TRUNG

➤ Quy trình cấp phát thuốc cho người bệnh bị cách ly thực hiện theo quy định tại Khoản 4, Điều 15 TT 14/2015/TTBYT.

1. Người bệnh làm đơn đề nghị uống thuốc

2. BS cơ sở ĐT MMT/CSCPT kê đơn thuốc MMT cho BN

3. Nhân viên phát thuốc:

- giao liều thuốc 01 ngày và phiếu Theo dõi điều trị (phơi vàng) cho nhân viên giao thuốc

- Ghi chép sổ

4. Nhân viên giao thuốc Methadone của CSĐT phối hợp với nhân viên y tế tại cơ sở cách ly giám sát việc uống thuốc của người bệnh và ký xác nhận vào Phiếu theo dõi điều trị.

3. CẤP THUỐC METHADONE KHI BỆNH NHÂN BỊ CÁCH LY TẠI CƠ SỞ CÁCH LY TẬP TRUNG

- Tùy thuộc điều kiện cụ thể và nhân lực của từng CSĐT, số lượng người bị cách ly tại cơ sở cách ly tập trung và khoảng cách từ CSĐT đến địa điểm cách ly, CSĐT sẽ quyết định số liều lượng thuốc mang theo mỗi lần cấp phát cho người bệnh, đảm bảo tổng số thuốc mang đi không quá 07 ngày điều trị cho mỗi người bệnh.
- Vỏ lọ đựng thuốc Methadone sau khi sử dụng được đơn vị cách ly tập trung thu lại và bàn giao trả lại CSĐT khi nhận đợt thuốc mới hoặc sau khi kết thúc thời gian cách ly của người bệnh.

4. CẤP THUỐC METHADONE KHI BỆNH NHÂN BỊ CÁCH LY TẠI NHÀ

➤ Quy trình cấp phát thuốc cho người bệnh bị cách ly thực hiện theo quy định tại Khoản 4, Điều 15 TT 14/2015/TTBYT.

1. Người bệnh làm đơn đề nghị uống thuốc

2. BS cơ sở ĐT MMT/CSCPT kê đơn thuốc MMT cho BN

3. Nhân viên phát thuốc:

- Giao liều thuốc 01 ngày và phiếu Theo dõi điều trị (phơi vàng) cho nhân viên giao thuốc

- Ghi chép sổ

4. Nhân viên giao thuốc Methadone của CSĐT phối hợp với nhân viên y tế (nếu có) giám sát việc uống thuốc của người bệnh và ký xác nhận vào Phiếu theo dõi điều trị. Thu vỏ lọ đựng thuốc Methadone

5. CHUẨN BỊ THUỐC METHADONE

- Căn cứ đơn thuốc của BS, Nhân viên cấp thuốc chuẩn bị thuốc cho bệnh nhân từng ngày, đựng trong lọ kín, có dán niêm phong.
- Có nhãn phụ dán cho lọ thuốc của bệnh nhân (theo mẫu)

6. CẤP THUỐC BUPRENORPHINE CHO BỆNH NHÂN CÁCH LY DO COVID19

1. Thực hiện như đối với bệnh nhân điều trị Methadone
2. Tùy thuộc điều kiện cụ thể và nhân lực của từng CSĐT, số lượng người bị cách ly và khoảng cách từ CSĐT đến địa điểm cách ly, CSĐT sẽ quyết định số liều lượng thuốc mang theo mỗi lần cấp phát cho người bệnh, đảm bảo tổng số thuốc mang đi không quá 10 ngày điều trị cho mỗi người bệnh, trừ trường hợp người bệnh cách ly tại nhà.
3. Thu hồi vỏ vỉ thuốc sau khi sử dụng để hủy theo qui định

7. CẤP THUỐC METHADONE/BUPRENORPHINE TRONG TÌNH HUỐNG ĐẶC BIỆT

Tình hình dịch COVID19 diễn biến phức tạp, khó lường, trong tình huống đặc biệt Sở Y tế chủ động bố trí hoặc triển khai mô hình cấp phát thuốc Methadone/Buprenorphine, đảm bảo 2 điều kiện sau:

1. Phù hợp với địa phương, điều kiện, hoàn cảnh, có tính khả thi.
2. Đảm bảo thực hiện đúng các quy định hiện hành về quản lý thuốc gây nghiện, thuốc hướng thần.

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN!